EUROOPA KOHTU OTSUS (teine koda)

13. november 2008 *

Kohtuasjas C-214/07,

mille ese on EÜ artikli 88 lõike 2 alusel 23. aprillil 2007 esitatud liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi,

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindaja: C. Giolito, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

hageja,

versus

Prantsuse Vabariik, esindajad: G. de Bergues, S. Ramet ja J.-C. Gracia,

kostja,

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

EUROOPA KOHUS (teine koda),

koosseisus: koja esimees C. W. A. Timmermans, kohtunikud J.-C. Bonichot, K. Schiemann, P. Kūris ja L. Bay Larsen (ettekandja),

kohtujurist: E. Sharpston,
kohtusekretär: R. Grass,

arvestades kirjalikku menetlust,

olles 12. juuni 2008. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Euroopa Ühenduste Komisjon palub Euroopa Kohtul tuvastada, et kuna Prantsuse Vabariik ei ole määratud tähtaja jooksul täitnud komisjoni 16. detsembri 2003. aasta otsust 2004/343/EÜ raskustes olevate äriühingute ülevõtmist puudutava Prantsusmaa kehtestatud riigiabi kava kohta (ELT 2004, L 108, lk 38; edaspidi „otsus"), siis ta on rikkunud nimetatud otsuse artiklitest 5 ja 6, EÜ artikli 249 neljandast lõigust ja EÜ artiklist 10 tulenevaid kohustusi.

2 Prantsuse Vabariik vaidlustab hagi põhjendatuse ning taotleb selle rahuldamata jätmist.

Vaidluse taust

3 Otsus määratleb riigiabi kavana üldise maksuseaduse (edaspidi „CGI") artiklitega 44f, 1383 A, 1464 B ja 1464 C sätestatud maksuvabastuse meetme. See kehtestati 23. detsembri 1988. aasta seadusega nr 88-1149 loi de finances pour 1989 (*Journal Officiel de la République Française*, 28.12.1988, lk 16320) ilma sellest komisjonile eelnevalt teatamata.

4 Raskustes olevate tööstusettevõtjate tegevuse ülevõtmiseks asutatud äriühingud vabastati CGI artiklit 44f kohaldades kahe aasta jooksul ettevõtte tulumaksust. Lisaks tulenes CGI artiklist 1464 B ja artiklist 1464 C nendele äsja asutatud äriühingutele veel kaheaastane vabastus ettevõtlusmaksust ja maamaksust kohalike pädevate ametiasutuste nõusolekul.

5 Otsuse artikkel 1 tunnistab selle abikava ühisturuga kokkusobimatuks ning sedastab, et selle kohaldamisega rikkus Prantsusmaa EÜ artikli 88 lõiget 3.

6 Sama otsuse artikli 2 kohaselt ei ole antud maksuvabastused siiski riigiabi, juhul kui on täidetud komisjoni 12. jaanuari 2001. aasta määruses (EÜ) nr 69/2001, mis käsitleb EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (EÜT 2001, L 10, lk 30; ELT eriväljaanne 08/02, lk 138), või maksuvabastuse andmise ajal kehtinud vähese tähtsusega abi eeskirjades sätestatud tingimused.

7 Artiklis 3 on muu hulgas tunnistatud, et artiklis 1 osutatud abi, mis vastab 1979. aasta teatises piirkondlike abisüsteemide kohta (EÜT C 31, lk 9), komisjoni 1998. aasta suunistes piirkondliku abi kohta (EÜT C 74, lk 9) või komisjoni 12. jaanuari 2001. aasta määruses (EÜ) nr 70/2001, mis käsitleb EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele antava riigiabi suhtes (EÜT 2001, L 10, lk 33; ELT eriväljaanne 08/02, lk 141), sätestatud tingimustele, on ühisturuga kokkusobiv.

8 Artikkel 5 kohustab ebaseaduslikku ja ühisturuga kokkusobimatut abi tagasi nõudma ning on sõnastatud järgmiselt:

„Prantsusmaa võtab kõik vajalikud meetmed, et nõuda abisaajatelt tagasi artiklis 1 osutatud riigiabi kava alusel neile ebaseaduslikult antud abi, mis ei ole abi artiklite 2 ja 3 tähenduses.

Abi tuleb tagasi nõuda viivitamata ja vastavalt siseriiklikus õiguses sätestatud menetlusele eeldusel, et menetlus võimaldab käesoleva otsuse kohe ja tõhusat täitmist. […]" [Siin ja edaspidi on osundatud otsust tsiteeritud mitteametlikus tõlkes.]

9 Artikkel 6 sätestab:

„Prantsusmaa teavitab komisjoni kahe kuu jooksul pärast otsuse teatavakstegemist selle täitmiseks võetud ja kavandatud meetmetest."

10 Artikkel 7 lisab:

„Prantsusmaa annab teavet otsusele lisatud vormi alusel ja koostab ammendava nimekirja äriühingutest, kellele anti abi artiklis 1 osutatud riigiabi kava alusel, ja toob ära neile makstud summad.

Prantsusmaa koostab nimekirja äriühingutest, kellele anti artiklis 1 osutatud riigiabi kava alusel abi, mis ei vasta määruses [nr 69/2001], maksuvabastuse andmise ajal kehtinud vähese tähtsusega abi eeskirjades, määruses [nr 70/2001], 1979. aasta teatises piirkondlike abisüsteemide kohta või 1998. aasta suunistes piirkondliku abi kohta osutatud tingimustele. Nimekirjas tuleb ära näidata iga äriühingu saadud abisumma."

11 Kuna komisjon leidis pärast mitmesugust kirjavahetust ja otsuse täitmiseks võetud ja kavandatud meetmetest teatamiseks ette nähtud kahekuulise tähtaja möödumisele järgnenud meeldetuletusi, et Prantsuse Vabariik ei ole talle ikka veel teavet esitanud, otsustas ta esitada käesoleva hagi.

Hagi

Poolte argumendid

Komisjoni argumendid

12 Komisjon heidab Prantsuse Vabariigile ette seda, et ta ei ole otsuse täitmiseks midagi tagasi nõudnud.

13 Komisjon täpsustab, et ta oli ise nõus sellega, et ajavahemiku 1991–1993 puhul on tegemist täitmise täieliku võimatusega, kuna selle ajavahemiku kohta käivate maksuandmete puudumisel ei saa sellel ajal abi saanuid tuvastada.

14 Samas välistab komisjon täitmise täieliku võimatuse 1993. aastale järgneva ajavahemiku puhul.

15 Otsuse täitmist puudutavas kirjavahetuses osutatud tegevuse lõpetanud abi saanud ettevõtjate osas väidab komisjon, et varade üleminekul on oluline uurida tehingu finantstingimusi, tegemaks kindlaks, et üleminek toimus turutingimustel.

16 Kohtupraktika kohaselt võib sellel tingimusel osa abist sisalduda ostuhinnas ja nii ei saa ostjat pidada eelise saanuks (20. septembri 2001. aasta otsus kohtuasjas C-390/98: Banks, EKL 2001, lk I-6117, punkt 77, ja 29. aprilli 2004. aasta otsus kohtuasjas C-277/00: Saksamaa *vs.* komisjon, EKL 2004, lk I-3925, punkt 80), kuna abi jääb võõrandajale.

17 Juhul kui pärast tegevuse lõpetamist ei ole teatud üleantud varadele tõelist turgu, siis võib omandajale abi võimaliku ülemineku kontrollimiseks kasutada teisi aluseid või kriteeriume.

18 Igal juhul ei saa abi tagasinõudmine sõltuda abisumma märkimisest varade ülemineku aktis. Kui see oleks nii, oleks väga lihtne seada kahtluse alla riigiabi eeskirjade kasulik mõju. Piisab, kui üks turuhinnast madalama hinnaga tehingu pooltest jätab lepingus abi ülemineku mainimata. Omandajale abi ülemineku kontrollimine ei saa sõltuda pelgalt tehingu poolte tahtest.

19 Komisjon täpsustab, et EÜ artiklil 10 põhinevat väidet ei saa pidada eraldiseisvaks otsuse artiklite 5 ja 6 mittetäitmisel põhinevast väitest. See on mõeldud lihtsalt selleks, et tuua esile Prantsuse ametiasutuste ülemäärast aeglust nimetatud otsuse täitmisel.

Prantsuse Vabariigi argumendid

20 Prantsuse Vabariik leiab, et otsuse täitmiseks rakendati kõiki võimalikke meetmeid. Tagasinõudmine on siiski võimatu nende abi saanud ettevõtjate puhul, kes on oma tegevuse lõpetanud.

– Abi tagasinõudmine abisaajatelt, kes ei ole oma tegevust lõpetanud

21 Prantsuse Vabariik toob välja erinevad raskused, mis tekkisid abisaajate tuvastamise, tagasinõutavate abisummade arvutamise ning tagasinõudemenetluste valiku ja rakendamisega. Tema arvates on nende raskuste puhul tegemist tagasinõudmise ulatuse ja keerukusega seotud väliste teguritega.

22 Abisaajate tuvastamisel tekkinud raskused tulenesid 1991., 1992. ja 1993. majandusaasta puhul esiteks siseriikliku õiguse normist, et finantsdokumente säilitatakse ainult kümme aastat.

23 Järgnevate aastate puhul tulenesid raskused asjaolust, et abikava ei eeldanud deklareerimise raames tingimata abisaajate konkreetset tuvastamist. Seega on uurimine pädevate piirkondlike asutuste poolt vajalik.

24 Prantsuse Vabariik väidab, et ta esitas 16. märtsil 2005 komisjonile nimekirja 55-st tuvastatud ettevõtjast, kes said aastatel 1994–2002 abi brutosummas üle ühenduse ülemmäära rohkem kui 1 miljonit eurot.

25 Ta lisab, et vastusena komisjoni 26. aprilli 2006. aasta kirjale, millega tal paluti esitada nimekiri kõikidest rohkem kui 100 000 euro suuruse maksuvabastuse saanud ettevõtjatest, esitas ta 7. juulil 2006:

– nimekirja 464 abi saanud ettevõtjast, kellel ei olnud vähese tähtsusega abi, piirkondlikku abi ning väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele (edaspidi „VKE-d") antavat abi puudutavate ühenduse sätete kohaselt tagastamise kohustust;

– nimekirja 105 abi saanud ettevõtjast, kellel oli otsuse kohaselt kohustus tagastada alla 200 000 euro suurune netoabi.

26 22. oktoobril 2007 esitatud vastureplIigile lisas Prantsuse Vabariik nimekirja 88 ettevõtjast, kes peavad tagastama üle 200 000 euro suuruse abi.

27 Mis puudutab tagasinõutava abisumma kindlaksmääramisega tekkinud raskusi, siis seostab ta neid esiteks otsuse artiklitega 2 ja 3.

28 Ta toob välja, et tagasinõutav abisumma puudutab maksuvabastusi, mis ei kuulu artiklite 2 ja 3 kohaldamisalasse. Tema arvates nõuab abisumma kindlaksmääramine nii nagu abi saanud ettevõtjate tuvastaminegi teabe kogumist departemangude maksuametitelt läbi asjaomaste ettevõtjate täieliku maksutoimiku uurimise. Siseriiklikul tasandil esitatud maksudeklaratsioonid ei maininud teatud teavet, mis on vajalik piirkondlikku abi ja VKE-dele antavat abi puudutava ühenduse raamistiku kohaldamiseks.

29 Prantsuse Vabariik toob välja, et komisjon on selle raamistiku kohaldamisel nõustunud teatud mööndustega ning seega võisid pädevad ametiasutused teha erinevaid arvutusi, mis võimaldasid määrata kindlaks tagasinõutavad abisummad, mis vastasid maksuvabastuse summale, millest oli maha arvatud vähese tähtsusega abi, piirkondlikku abi ja VKE-dele antavat abi puudutavate ühenduse aktide alla kuuluv abisumma.

30 Teiseks väidab ta, et tagasinõutava abisumma kindlaksmääramise tegi samuti raskemaks vajadus teha asjaomaste ettevõtjatega koostööd. Pädevad ametiasutused pidid tagasinõutavaid võlgu lugema mitte maksuvõlaks ning siseriiklikus õiguses ei olnud selliste võlgade jaoks olemas ametlikku dialoogi pidamise menetlust, nagu on

ette nähtud maksuvõlgade jaoks. Koostöö asjaomaste ettevõtjatega osutus pealegi vajalikuks mitmel juhul, kui nende maksutoimik ei sisaldanud vajalikku teavet.

31 Mis puudutab tagasinõudemenetlustega seotud raskusi, siis Prantsuse Vabariik rõhutab, et mitte maksuvõlgadele kohalduv menetlus nõudis kolme ametiasutuse – maksuhalduri, kes on pädev sissenõutavate võlgade maksmise osas, prefekti, kes on nende võlgade kinnitaja ning sissenõudekorralduste allkirjastaja, ning riikliku raamatupidamise ameti raamatupidajate, kes on pädevad võlgu sisse nõudma – järjestikust tegutsemist. Ta lisab, et tõhususe huvides otsustas ta võlad grupeerida departemangude kaupa, et iga prefekt saaks kirjutada alla kõikidele tema departemangus asuvate ettevõtjate sissenõudekorraldustele.

32 Oma vasturepliigis tunnistab Prantsuse Vabariik, et kuni siiani ei ole sissenõudekorraldusi välja saadetud.

– Abi tagasinõudmine tegevuse lõpetanud abisaajatelt

33 Prantsuse Vabariik väidab, et oma kirjavahetuses komisjoniga tõi ta välja, et 205 tegevuse lõpetanud abisaaja puhul on tagasinõudmine täiesti võimatu.

34 Ta täpsustab, et komisjon vastas talle siiski, et:

– abisaaja varade üleminekul tuleb teha kindlaks, kas tehing toimus turutingimustel, et vältida abi üleminekut ostjale;

– arvestades raskusi, mida kõikide osutatud ettevõtjate uurimine praktikas kaasa toob, siis ta nõustub sellega, et kontroll piirdub suurimate varade üleminekutega.

35 Prantsuse Vabariik väidab, et nii läbirääkimiste teel kui ka tervendamis- ja pankrotimenetluse raames varade üleminekul ei saa maksuhaldurid hinnata, kas asjaomased üleminekud toimusid tavalistel turutingimustel.

36 Kuigi on olemas kinnisvaraturg, ei ole olemas kasutatud tööstuskaupade turgu. Seega ei ole nende jaoks olemas mingit kriteeriumi, mille alusel hinnata turuhinda ülemineku ajal.

37 Seetõttu on võimatu hinnata, kas varade üleminek ettevõtja tegevuse lõpetamisel toob kaasa abi ülemineku uuele omandajale.

38 Prantsuse Vabariik rõhutab muu hulgas, et:

– tagasinõudmine ei ole kuidagi võimalik, kui ettevõtjale ei ole leidunud ostjat ning kuna teda lihtsalt enam ei ole olemas, ei ole tal enam seaduslikku esindajat;

– teatud juhtudel võivad varad üle võtta mitu erinevat ostjat.

39 Igal juhul oli tagasinõudmisel ka õiguslikke takistusi.

40 Mis puudutab ettevõtjaid, kelle suhtes on alustatud kõiki võlakohustusi hõlmavat menetlust, siis ei ole sellise võla, mille suhtes ei ole pankrotihaldurile määratud tähtaja jooksul nõuet esitatud, tagasinõudmine võimalik.

41 Mis puudutab tegevuse lõpetanud ettevõtjate varade üleminekut läbirääkimiste teel, siis on abi tagasinõudmine ilma igasuguse õigusliku aluseta juhul, kui üleminekuaktis ei ole abi üleminekut omandajale mainitud.

42 Prantsuse Vabariik väidab seega, et tegevuse lõpetanud ettevõtjate puhul on täiesti võimatu abi tagasi nõuda.

Euroopa Kohtu hinnang

Abi tagasinõudmine

43 Kui ebaseadusliku abi osas tehakse negatiivne otsus, toimub selle tagastamine, milleks komisjon on andnud korralduse nõukogu 22. märtsi 1999. aasta määruse (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli [88] kohaldamiseks (EÜT 1999, L 83, lk 1; ELT eriväljaanne 08/01, lk 339) artikli 14 lõikes 3 sätestatud tingimustel, mille kohaselt:

„[T]agastamine [toimub] viivitamata ja vastavalt kõnealuse liikmesriigi siseriiklikus õiguses kehtivale korrale, tingimusel et see võimaldab komisjoni otsuse kohe ja tõhusat täitmist. Sel eesmärgil ja juhuks, kui toimub siseriikliku kohtu menetlus, peavad

kõnealused liikmesriigid võtma kõik vajalikud ja nende vastavas õigussüsteemis kättesaadavad meetmed, sealhulgas ajutised meetmed, ilma et see piiraks ühenduse õiguse kohaldamist."

44 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on ainus alus, millele liikmesriik võib komisjoni poolt EÜ artikli 88 lõike 2 alusel esitatud liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi vastu tugineda, otsuse korrektse täitmise täielik võimatus (vt eelkõige 20. septembri 2007. aasta otsus kohtuasjas C-177/06: komisjon *vs.* Hispaania, EKL 2007, lk I-7689, punkt 46 ja viidatud kohtupraktika).

45 Raskuste puhul peavad komisjon ja liikmesriik vastavalt EÜ artikli 10 aluseks olevale põhimõttele, mis paneb liikmesriikidele ja ühenduse institutsioonidele vastastikused kohustused teha lojaalset koostööd, tegema raskuste ületamiseks heas usus koostööd, järgides samas rangelt asutamislepingu sätteid ja eelkõige riigiabi käsitlevaid sätteid (vt 12. mai 2005. aasta otsus kohtuasjas C-415/03: komisjon *vs.* Kreeka, EKL 2005, lk I-3875, punkt 42 ja viidatud kohtupraktika).

46 Täitmise täieliku võimatuse tingimus ei ole täidetud, kui kostjaks olev liikmesriik ainult teavitab komisjoni otsuse elluviimisel esinevatest õiguslikest, poliitilistest või praktilistest raskustest, üritamata tegelikult asjaomastelt ettevõtjatelt abi tagasi saada ja esitamata komisjonile alternatiivseid võimalusi otsuse elluviimiseks, mis võimaldaksid neist raskustest üle saada (vt eelkõige 14. detsembri 2006. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-485/03–C-490/03: komisjon *vs.* Hispaania, EKL 2006, lk I-11887, punkt 74 ja viidatud kohtupraktika).

47 Käesolevas asjas tuleb kõigepealt tõdeda, et otsuse artiklis 6 kindlaksmääratud tähtaega ning kostja liikmesriigi ja komisjoni kirjavahetuses antud täiendavaid tähtaegu ületades ei olnud liikmesriik hagiavalduse esitamise kuupäevaks ega ka vasturepliigi esitamise kuupäevaks, s.o ligikaudu neli aastat pärast nimetatud otsuse vastuvõtmist mingeid summasid tagasi nõudnud.

– Abi tagasinõudmine abisaajatelt, kes ei ole oma tegevust lõpetanud

48 Esialgu tuleb sedastada, et käesolevas menetluses ei ole vaatluse all 1991.–1993. majandusaastat puudutav abi. Eelnevalt sissejuhatuseks on komisjon selle abi osas juba tunnistanud ja otseselt oma hagiavalduses kinnitanud, et tegemist on tagasinõudmise täieliku võimatusega.

49 Ülejäänud osas ei saa Prantsuse Vabariik tulemuslikult väita, et väidetavate raskuste puhul on tegemist väliste teguritega.

50 Need raskused, mis on seotud abisaajate tuvastamise, tagasinõutavate abisummade arvutamise ning tagasinõudemenetluste valiku ja rakendamisega, on temast endast või siseriiklike ametiasutuste tegevusetusest tulenevad siseriiklikud raskused.

51 Tuleb märkida, et siseriiklikud ametiasutused asusid siseriiklike raskuste tekkimisel komisjoniga kirjavahetusse. Nad vastasid informatsiooninõuetele, kirjeldasid tekkinud raskusi, pakkusid välja lahendusi mõnede raskuste ületamiseks ning palusid juhiseid.

52 Nende osalemine kirjavahetuses toimus esiteks siiski oluliste järjestikuste hilinemistega.

53 Kuigi komisjon rõhutas eelkõige esiteks nii otsuse artikli 7 teises lõigus kui ka hilisemates kirjalikes taotlustes vajadust koostada nimekiri ettevõtjatest, kellelt tuleb abi tagasi nõuda, ning viivitamata abi tõhusalt tagasi nõuda, ja hiljem nõustus kohaldatava ühenduse raamistiku kohaldamisel teatud mööndustega, siis Prantsuse ametiasutused:

– tegid endale ülesandeks esitada talle nimekirja 464 ettevõtjast, kellel ei olnud tagastamise kohustust;

– ei astunud alates 2005. aasta esimesest kvartalist tegelikke samme tõhusa tagasinõudmise eesmärgil 16. märtsil 2005 esitatud nimekirjas esineva 55 ettevõtja suhtes, kes said aastatel 1994–2002 abi brutosummas üle ühenduse ülemmäära rohkem kui 1 miljonit eurot;

– ei astunud samamoodi alates 2006. aasta juulist samme 7. juulil 2006 esitatud nimekirjas esineva 105 ettevõtja suhtes, kellel oli kohustus tagastada alla 200 000 euro suurune netoabi;

– esitasid alles 22. oktoobril 2007, s.o peaaegu neli aastat pärast otsust käesolevas menetluses esitatud vasturepliigi lisas nimekirja 88 ettevõtjast, kes peavad tagastama üle 200 000 euro suuruse abi;

– tunnistasid samas vasturepliigis, et sissenõudmiskorraldusi ei olnud ikka veel väljastatud, kuigi esimene väljastamine oli välja kuulutatud 12. aprilliks 2006 lõpptähtajaga 31. mai 2006;

– tõid võlgade departemangude kaupa grupeerimise õigustusena välja tõhususe küsimuse, ilma et see oleks kaasa toonud ühegi sissenõudmiskorralduse väljastamist.

54 Mis puudutab abisaajaid, kes ei ole oma tegevust lõpetanud, siis eelnevast tuleneb, et täitmise täieliku võimatuse tingimus ei ole täidetud ning otsuse artikli 5 rikkumisel põhinev etteheide on põhjendatud.

– Abi tagasinõudmine tegevuse lõpetanud abisaajatelt

55 Tuleb märkida, et komisjon ei heitnud kostjaks olevale liikmesriigile ei käesolevale menetlusele eelnevas kirjavahetuses ega oma hagiavalduses ette otsuse täitmata jätmist nende ettevõtjate suhtes, keda ei olnud ilma ostjat leidmata lihtsalt enam olemas.

56 Kui äriühingu suhtes on algatatud kõiki võlakohustusi hõlmav menetlus, siis olukorra taastamiseks ja ebaseaduslikust abist tuleneva konkurentsimoonutuse lõpetamiseks piisab põhimõtteliselt ebaseadusliku abi tagasinõude registreerimisest võlanimekirjas (eespool viidatud kohtuotsus Saksamaa *vs.* komisjon, punkt 85). Kui võlanõude esitamise tähtaeg on möödunud, siis peavad siseriiklikud ametiasutused algatama nõudeõiguse taastamise menetluse, kui see on olemas ja seda on veel võimalik teha, mis teatud juhtudel võimaldab võlanõude esitamist tähtajatult.

57 Siseriiklikud ametiasutused peavad tegevuse lõpetanud ja oma varad üle andnud ettevõtjate puhul kontrollima, kas ülemineku finantstingimused vastasid turutingimustele.

58 Sellisel juhul hinnati abi osa turuhinnas ja loeti seda ostuhinnas sisalduvaks, nii et ostjat ei peeta võrreldes teiste turul tegutsevate ettevõtjatega eelist saanuks (eespool viidatud kohtuotsus Saksamaa *vs.* komisjon, punkt 80). Vastupidisel juhul ei saa välistada, et omandaja on vajadusel kohustatud asjaomase abi tagastama, juhul kui on tuvastatud, et

tal on nimetatud abi saamisega seotud tegelik konkurentsieelis (eespool viidatud kohtuotsus Saksamaa *vs.* komisjon, punkt 86).

59 Ülemineku finantstingimuste hindamiseks võivad siseriiklikud ametiasutused võtta eelkõige arvesse üleminekul kasutatud vormi, näiteks avalik pakkumine, mida peetakse turutingimustel müüki tagavaks.

60 Nad võivad samuti eelkõige arvesse võtta ülemineku puhul taotletud võimalikku ekspertiisi.

61 Kui varasid ostis palju erinevaid ostjaid, siis põhimõtteliselt ei takista miski kontrollimast, kas kõikide tehingute finantstingimused oli turutingimustega kooskõlas.

62 Juhul kui tegemist on varade üleminekuga läbirääkimiste teel, siis ei saa abi tagasinõudmine omandajalt sõltuda üleminekuaktis abi üleminekule otsesest viitamisest. Tagasinõudmine võib toimuda, kui omandaja pidi abist ning komisjoni algatatud järelevalvemenetlusest teadlik olema.

63 Esitatud põhjendustest lähtudes ei saa kostjaks olev liikmesriik rikkumise tuvastamise vältimiseks piirduda üldiste ja abstraktsete kinnitustega, viitamata konkreetsetele tuvastatud juhtumitele, mida on analüüsitud otsuse täitmiseks tõhusalt võetud kõikidest sammudest lähtudes.

64 Tunnistada vastupidist tähendaks *a priori* järeldusena välistada igasugune täitmine kõikide tegevuse lõpetanud ettevõtjate osas, samas kui nende puhul võib täitmise täieliku võimatusega tegemist olla ainult sõltuvalt nende konkreetsest olukorrast.

65 Käesoleval juhul väitis Prantsuse Vabariik oma kirjavahetuses komisjoniga, et 204 tegevuse lõpetanud ettevõtja puhul on otsuse täitmine täiesti võimatu. Siiski ei too ta enda kaitseks välja ühtegi konkreetselt võetud sammu, et uurida iga nimetatud ettevõtja olukorda ning hinnata, kas ta nõuab eespool toodud kriteeriume kohaldades abi tagasi või ei. Samuti ei õigusta ta ennast komisjoni nõusolekul EÜ artiklis 10 sätestatud koostöö raames selle kontrolli kasutamisega, mis piirduks suurimate varade üleminekuga.

66 Neil tingimustel tuleb järeldada ka tegevuse lõpetanud abisaajate osas, et täitmise täieliku võimatuse tingimus ei ole täidetud ning otsuse artiklil 5 põhinev etteheide on põhjendatud.

Komisjoni teave otsuse täitmiseks võetud ja kavandatud meetmete kohta

67 Euroopa Kohus ei uurinud otsuse artiklil 6 põhinevaid nõudeid, mille eesmärk on Prantsuse Vabariigi süüdi tunnistamine otsuse täitmiseks võetud ja kavandatud meetmetest komisjonile teatamata jätmises, kuna see liikmesriik ei ole just neid kohustusi ettenähtud tähtaja jooksul täitnud (vt eelkõige eespool viidatud 20. septembri 2007. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Hispaania, punkt 54 ja viidatud kohtupraktika).

68 Seega tuleb tõdeda, et kuna Prantsuse Vabariik ei ole määratud tähtaja jooksul otsust täitnud, on ta rikkunud nimetatud otsuse artiklist 5 tulenevaid kohustusi.

Kohtukulud

69 Vastavalt kodukorra artikli 69 lõikele 2 on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna komisjon on

kohtukulude hüvitamist nõudnud ja Prantsuse Vabariik on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud temalt välja mõista.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (teine koda) otsustab:

1. **Kuna Prantsuse Vabariik ei ole määratud tähtaja jooksul täitnud komisjoni 16. detsembri 2003. aasta otsust 2004/343/EÜ raskustes olevate äriühingute ülevõtmist puudutava Prantsusmaa kehtestatud riigiabi kava kohta, on ta rikkunud nimetatud otsuse artiklist 5 tulenevaid kohustusi.**

2. **Mõista kohtukulud välja Prantsuse Vabariigilt.**

Allkirjad